

MAKSU- JA TOLLIAMET

Pakendiaktsiis

Maksu- ja
Tolliamet Hille
Reinhold

09.02.2018

Riigieelarve täitmine

Aasta	Riigieelarve €	Pakendiaktsiisi laekumine €
2013	305 000	374 000
2014	250 000	203 000
2015	250 000	1 217 000
2016	800 000	142 000
2017	250 000	30 600

Seadusandlus

- ✓ Pakendiaktsiisi seadus (jõustus 01.03.1997)
- ✓ Rahandusministri 3.märtsi 2005.a määrus nr 22
“Pakendi aktsiisideklaratsiooni vormi kehtestamine”
- ✓ Pakendiseadus
- ✓ Keskkonnaministri 03.november 2005.a määrus nr 66
“Pakendi taaskasutamise määra arvutamise ja pakendi massi määramise kord”

Mis on pakend?

- ✓ Pakend on mis tahes materjalist valmistatud toode, mida kasutatakse kauba mahutamiseks, kaitsmiseks, käsitsemiseks, kätte toimetamiseks või esitlemiseks selle kauba olelusringi vältel: toormest kuni valmiskaubani ning tootja käest tarbija kätte jõudmiseni. Pakendiks loetakse ka samal eesmärgil kasutatavaid ühekorrapakendeid.
- ✓ Pakend kaitseb kaupa teekonnal tootjast tarbijani, aitab säilitada toote omadusi, võimaldab kaupa majanduslikult otstarbekalt vedada ja ladustada ning lihtsustab kauba käsitsemist. Pakendil on tähtis roll ka kauba esitlemisel ja reklaamimisel.
- ✓ Pakendid võib liigitada otstarbe, taaskasutuskordade, materjali vms järgi

Pakend on:

- ✓ Maiustuste karbid, koogialused, mida müüakse koos koogiga, lillepotid, mida kasutatakse üksnes taimede müümiseks ja transportimiseks, riidepuud (müüakse koos rõivaesemega), tikutoosid, klaaspudelid süstelahuste jaoks, CD-hoidjad (müüakse koos CD-ga, ei ole ette nähtud CD-de hoidmiseks)
- ✓ Pakend, mis on mõeldud täitmiseks müügikohas –paber- või plastkandekotid, ühekorraldrikud ja –topsid, võileivakotid, plastkile puhaste riiete ja pesu pakkimiseks pesumajades, joogiautomaatide kapslid, mis kasutamise käigus tühjenevad
- ✓ Toote küljes ripuvad või sellele kinnitatud etiketid, pakendiosa on näiteks pesuaine doseerimise vahend, mis on ühtlasi anuma korgi osa, mehaaniline käsiveski (sisse ehitatud ühekordselt täidetavasse anumasse, mis sisaldab teatavat toodet, nt pipraga täidetud pipraveski).

Ei ole pakend:

- ✓ Tööriistakastid, teekotid, vorstikestad, riidepuud (müüakse eraldi), mehaaniline käsiveski (sisse ehitatud korduvtäidetavasse anumasse), CD-hoidjad (müüakse tühjana, ette nähtud CD-de hoidmiseks) CD-, DVD- ja videokassetide karbid (müüakse koos selle sees asuva CD; DVD või videokassetiga), joogiautomaatide kohvikapslid ning paberist kohvifiltrid, mis visatakse ära koos kasutatud kohvitootega
- ✓ Ühekorranoad,-kahvlid ja –lusikad, paberist küpsetusvormid (müüakse tühjalt), koogialused, mida müüakse ilma koogita

Pakendiliik ja pakendimaterjali liik

- ✓ Pakendiliigid: müügipakend, rühmapakend, veopakend
Nõutav ei ole eristada pakendimassi pakendiliigi järgi

- ✓ Eristada tuleb pakendimassi pakendimaterjali liikide järgi:
 - klaas, plastik, paber ja kartong, metall puit ja muu

- ✓ Sõltuvalt kasutuskordadest liigitatakse pakend:
 - korduskasutuspakend
 - ühekorrapakend

Pakendiettevõtja ja tema kohustused

- ✓ Pakendiettevõtja on isik, kes majandus- või kutsetegevuse raames pakendab kaupa, veab sisse või müüb pakendatud kaupa.
- ✓ Kohustus on turule lastud pakendatud kauba pakend ja tekkinud pakendijäätmed kokku koguda ja taaskasutusse suunama
- ✓ Taaskasutada pakendiseaduses sätestatud sihtarvude ulatuses ja kanda sellest tulenevad kulud

Kohustuste täitmise võimalused

Pakendiettevõtjal on kaks võimalust:

- ✓ Koguda oma pakendeid ja pakendijäätmeid ise ning suunata taaskasutusse (aasta andmed pakendiregistrisse)
- ✓ Anda oma kohustused üle taaskasutusorganisatsioonile

Kohustuste üleandmine

- ✓ Aktsiisimaksja võib seadusega sätestatud kohustused üle anda ainult kirjaliku lepinguga taaskasutusorganisatsioonile (tegutseb tegevusloa alusel, mille on väljastanud Keskkonnaminister)
- ✓ Eesti Taaskasutusorganisatsioon MTÜ
- ✓ Eesti Pakendiringlus MTÜ
- ✓ Tootjavastutusorganisatsioon

Maksuobjekt

- ✓ Eestis pakendatud kauba pakend
- ✓ teisest liikmesriigist soetatud kauba pakend
- ✓ imporditud kauba pakend

Aktsiisiga maksustamine

- ✓ Eestis pakendatud kauba, teisest liikmesriigist soetatud ja imporditud kauba pakend maksustatakse aktsiisiga pakendatud kauba müümise, vahetamise, tasuta võõrandamise või omatarbeks kasutusse võtmise korral Eestis.
- ✓ Omatarbeks kasutusse võtmine – pakendis oleva kauba kasutamine aktsiisimaksja poolt ettevõtlusega seotud otstarbel

Aktsiisimaksja

- ✓ Eestis pakendatud kauba pakendilt maksab aktsiisi isik, kes laseb pakendatud kauba Eestis esmakordselt turule ning teeb selle kättesaadavaks levitamiseks või kasutamiseks
- ✓ Teisest liikmesriigist soetatud kauba pakendilt maksab aktsiisi pakendatud kaupa soetanud isik
Ühendusesisene pakendatud kauba soetamine on pakendatud kauba Eestisse toimetamine teisest liikmesriigist ettevõtlike eesmärgil.
- ✓ Imporditud kauba pakendilt maksab aktsiisi isik, kelle poolt või kelle eest deklareeritakse pakendatud kaup vabasse ringlusesse lubamise tolliprotseduurile.

Maksustamisperiood

- ✓ Pakendi aktsiisiga maksustamise periood on üldjuhul kvartal.
- ✓ Pakendi, mille osas aktsiisimaksja on oma kohustused üle andnud taaskasutusorganisatsioonile on maksustamise periood kalendriaasta.

- ✓ Taaskasutusorganisatsioon korraldab temaga liitunud pakendiettevõtjate/aktsiisimaksjate eest nende poolt Eesti turule lastud kaupade pakendi, pakendijäätmete tagasivõtu ja taaskasutamise vastavalt seadustes kehtestatud taaskasutusmääradele. Selleks esitavad ettevõtjad andmed enda kasutatud või maale toodud kaupade pakendikoguste kohta taaskasutusorganisatsioonile.

- ✓ Aktsiisimaksja ei saa tagasiulatuvalt üle anda selliseid kohustusi lepingu sõlmimisele eelnenud maksustamisperioodi eest, mille täitmise tähtaeg on möödas, sõltumata sellest, kas pooled on lepingust tulenevad kohustused täitnud

Aktiisivabastused

- ✓ 1) pakend, millele on kehtestatud tagatisraha, v.a. metallist joogipakend ja millest taaskasutatakse iga pakendimaterjali liigist vähemalt 85%
- ✓ 2) metallist joogipakend, millest taaskasutatakse vähemalt 50%
- ✓ 3) muu pakend, mida taaskasutatakse pakendiseaduse §-ga 36 sätestatud määral

Pakendiseadus § 36 sihtarvud

- ✓ **Klaasijäätmete** kogumassist 70% ringlussevõetuna
- ✓ **Paberi- ja kartongijäätmete** kogumassist 70%, kusjuures 60% ringlussevõetuna
- ✓ **Metallijäätmete** kogumassist 60% ringlussevõetuna
- ✓ **Plastijäätmete** kogumassist 55%, kusjuures 45% ringlussevõetud ja 22,5% uuesti plastiks töödeldud
- ✓ **Puidujäätmete** kogumassist 45%, kusjuures 20% ringlussevõetud

Aktsiisivabastus

Pakendiaktsiisist on vabastatud pakendiette võtjad, kelle turule lastava kauba pakendi kogused on:

- plastist pakend massiga alla 25 kilogrammi kvartalis ja
- muust materjalist pakend massiga alla 50 kilogrammi kvartalis.

- ✓ Kui maksustamisperioodil on taaskasutatava pakendi kogus väiksem taaskasutusmäärast, tuleb aktsiis tasuda selle määra ja sellest määrast väiksema tegelikult taaskasutatud pakendi koguse vahe eest.
- ✓ **Aktsiisivabastuse saamiseks tuleb pakendi taaskasutamise määrad täita maksustamisperioodi jooksul.**

Pakendijäätmete taaskasutamise määr

- ✓ Taaskasutamise määr väljendab pakendijäätmete taaskasutamise sihtarvude täitmist.
- ✓ Taaskasutamise määr arvutatakse taaskasutatud pakendi-jäätmete ning sama perioodi jooksul turule lastud kauba pakendi massi suhtarvuna, mis on väljendatud massiprotsentides

Pakendite taaskasutus

- ✓ taaskasutus = ringlussevõtt + energiakasutus

Ringlussevõtt on töötlemine tootmisprotsessis eesmärgiga kasutada materjali, kas esialgsel või muul otstarbel, kaasa arvatud bioloogiline ringlusevõtt (kompostimine, metaankääritus). Prügilasse ladestamist ei loeta bioloogilise ringlussevõtu vormiks.

Energiakasutus on põletuskõlbliku pakendimaterjali kasutamine energia tootmiseks otsesel põletamisel või koos muude jäätmetega, kasutades ära tekkinud soojuse.

- ✓ Seadus sätestab pakendile konkreetsed taaskasutuse määrad ringlussevõtule, seega ringlussevõttu ei saa asendada energiakasutusega
- ✓ Taaskasutus võib küll võrduda ringlussevõetuga või energiakasutusega, kuid seoses sihtarvude kehtestamisega ringlussevõtule ei saa pakendite taaskasutust täita ainult energiakasutusega.
- ✓ Pakendite taaskasutus võib olla võrdne ringlussevõetuga

Näide

- ✓ Ettevõtte kvartalis turule lastud paberi- ja kartongist pakendi mass on 100 kg
- ✓ Ettevõtte kogus ja taaskasutas kvartalis paberi- ja kartongist pakendijäätmeid 70 kg, kusjuures 15 kg põletas ja 55 kg paberi- ja kartongijäätmeid suunas tootmisse (paberi tootmine)
- ✓ Taaskasutamise määr on seega $70\text{kg}/100\text{kg} * 100 = 70\%$

Näide

Paberi- ja kartongi pakendijäätmete taaskasutamismäärad seaduses: 70% kogumassist, kusjuures 60% ringlusse võetuna.

Leiame $70\% - 60\% = 10\%$, seega 10% võib taaskasutada energiakasutusena.

Kui ettevõtte põletas (st energiakasutus) 15% ja võttis ringlusse 55% kogumassist, siis

Ringlussevõtu % ei ole täidetud (määr 60%), seega 5% ulatuses on ringlussevõtu% täitmata.

Energiakasutus on täidetud.

Seega toodud näites on kohustus ettevõtjal 5% turule lastud pakendi paberi- ja kartongi koguse eest siiski aktsiisi maksta, kuigi kogu % on täidetud

§ 36 lg 3 paber- ja kartongijäätmed		Näide
Taaskasutus 70%	Energiakasutus 10%	Energiakasutus 15%
	Ringlussevõtt 60%	Ringlussevõtt 55%

Aktsiisi peab maksma ringlusse võtmata jäänud 5 % pakendi koguse eest.

Pakendi aktsiisideklaratsioon

- ✓ Aktsiis makstakse ja aktsiisideklaratsioon esitatakse maksustamise perioodile järgneva kuu 15.päevaks.
- ✓ pakendi aktsiisideklaratsioon esitatakse e-maksuametis/e-tollis elektroonselt
- ✓ aktsiisid@emta.ee

PAKENDI AKTSIISIDEKLARATSIOON

Deklareerimisperiood _____ kvartal/ _____ aasta

	Pakend	Aktsiisi-määr (EEK/kg kohta)	Maksustamisele kuuluva pakendi kogus (kg)	Aktsiis (EEK)
A	B	C	D	E
1.	Tagatisrahaga joogipakend			
1.1.	Klaas			
1.2.	Plastik			
2.	Joogipakend			
2.1.	Metall			
3.	Muu pakend			
3.1.	Klaas			
3.2.	Metall			
3.3.	Paber ja kartong			
3.4.	Puit			
3.5.	Plastik			
Aktsiis kokku				

Kinnitan esitatud andmete õigsust

Nimi	Ametinimetis	Allkiri	Kuupäev
------	--------------	---------	---------

Pakendiaktsiisi määrad

✓ 1) klaas	0,6 eurot/kg
✓ 2) plastik	2,5 eurot/kg
✓ 3) metall	2,5 eurot/kg
✓ 4) paber ja kartong	1,2 eurot/kg
✓ 5) puit	1,2 eurot/kg

Arvestuse pidamine

- ✓ Tootjad, maaletoojad ja importijad peavad ettevõttesiseselt arvestust pidama Eesti turule lastud kauba pakendi koguste kohta pakendimaterjali liikide kaupa. Seda tuleb teha nii taaskasutusorganisatsioonile kohustuste üle andmisel kui taaskasutuskohustusi ise täites.
- ✓ Hulgimüüjatest vaheladudel, jaemüüjatel ja kauplustel, kes ise ei too kaupu maale, aga müüvad kaupu lõpptarbijale on kohustus arvestust pidada nende pakendite koguste kohta, mida nad on kasutanud ise kaupade pakendamisel, näiteks kulinaariatoodete pakkimiseks salati- jm karbid, kaubaga kaasa antavad kile- jm kotid.
- ✓ Taaskasutamise kohta pakendimaterjali liikide järgi taaskasutuskohustusi ise täites.

Vead pakendiarvestuses

- ✓ Pakendiettevõtjal puudub pakendite arvestus
- ✓ Ebatäpne Eestis turule lastud pakendite massi arvestamine
- ✓ Vigane pakendijäätmete taaskasutamise arvestus
- ✓ Taaskasutusorganisatsiooniga liitumata pakendiettevõtjad ei jälggi arvestusperioodi

Probleemid taaskasutamise tõendamisel

- ✓ Pakendiettevõtjad esitavad pakendijäätmete taaskasutamise tõenduseks valdavalt jäätmekäitlejate antud tõendeid
- Jäätmekäitlejal puudub selleks õiguslik staatus
- Jooksev arvestus on puudulik, raskesti jälgitav ja kontrollitav ning vähese läbipaistvusega

MAKSU- JA TOLLIAMET

Täna kuulamast!

Hille Reinhold

hille.reinhold@emta.ee